

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre . . . 3 „ — „
 Negyedévre 1 „ 50 „
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos petitó 5 kr.
 Nyiltérben . . . 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Fővár 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adának.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű perzsa hirdetések és reklámok ide intézendők.

A vámügyi viták.

Az országban nagy dolgok történnek.

A vámügyi előterjesztések hatalmas vitát idéztek elő.

Ezen általános vita napok óta foly és napokig fog folyni.

Az ellenzék minden árnyalata, ezen árnyalat minden beszélni és számlálni tudó jelentékeny és jelentéktelen férfiak hozzá szól a kérdésekhez, miért?

Talán azért-e, hogy tisztázza a helyzetet; hogy javítsa a javaslatokon, avagy, hogy utbaigazítást adjon a kormánynak lehető tévedéseire?

Nem! hanem hát köszörüli a torkát mindenik gondolván, hogy ez a legalkalmasabb pillanat egy kormány megbuktatására.

Ez a személyek és nem az elvi kérdések harca.

Akkor midőn egy ily, hazánk anyagi jólétére oly nagy befolyással bíró kérdése a személyes ellen vagy rokonszenv, a személyes harc terére vitetik át, lehetetlen elpálcáztatunk azon mély fájdalmat, melyet az ügyek eme folyása bennünk felidéz.

Az ország nem szónoklatokat, nem párt-dörzsölődést, nem a személyes bántalmak orvoslásait, nem kormányok megbuktatását, nem a jelentéktelen férfiak felül emelkedését a kipróbált férfiakon, hanem követeli az anyagi kérdések helyes, nyugodt kedélyvel való megoldását, rendezését, a netalán tévedő kormány utbaigazítását, szóval lelkiismeretes munkát követel atyáitól.

Mit tapasztalunk?

Azt, hogy ezen fontos anyagi kérdés megvitatásánál a kormány megbuktatásáról és nem arról van szó, hogy ezen fontos kérdések miként oldassanak meg a lehető legjobban!

Mintha a pokol kapui kinyitattak volna: ott van minden párt árnyalat s azoknak minden jelentéktelen férfiak — azt hiszik, hogy fél lábuk már a miniszteriumban van? Egy Lukács Béla, Németh Bercezi, még a kis Pulszky is, a már volt miniszterek, de a conservatívek is összebúva tapsolnak, s gondolják, hogy a miniszteri bársonyszékig csak egy macska ugrás van. Több nincs is az országban — az való, de szerintünk az a macska ugrás legalább a Mont Blanc-ot feléri.

Ezek azt hiszik, hogy az ország mily nagy örömben volna, ha ők kormányoznák azt; ők, a kik pár év előtt semmik voltak. —

Lehetetlen elpálcáztatunk mély szomorúságunkat ez ügyben, látván

azt, hogy a pártok és személyek diadaláról, vagy megbuktatásáról van szó akkor, midőn egyik legfontosabb kérdés van szőnyegen, melytől hazánk anyagilag emelkedhetik.

Mi nem attól tartunk, hogy a kormány megbuktatása által a zavar nőni fog, — mert a kormányt ép most sokkal erősebbnek tartjuk, mint bár mikor, de tartunk attól, hogy a személyes harcok megakadályozzák a törvényhozó testületet attól, hogy a kormányi előterjesztésben netalán meglevő sérelmes pontokat megörvösolja.

(—)

Boldogok az együgyűek . . .

Az egész ellenzéki sajtó elhitette önmagával, hogy a kormány, Tisza bukk . . .

Odáig ment a dolog, hogy a pártok picizinyei is csak úgy félvállról beszélnek Tiszáról.

Eszünkbe jut az oroszlan és a számár historiája.

Egy ezéltábla van ma a magyar biróadalom területén, melyre az utszéli koldus is nyilazhat s ez a Tisza kormánya.

Az egész ország fel van szabadítva dobálni egy embert, azért mert ma tulajdonképpen egyedül kormány képes ember az országban.

Még a szamosújvári görcsösök „köszvéleménye” a két jelleműek közhöge is úgy rugdosodik, mintha már a Simay atyafiság épen rá tette volna kezét a miniszteri tárczára.

Minő komisz idők!

Hát erre jutott már Magyarország, ez a büszke, fényes és hatalmas állam!

Arra jutott, hogy koficz emberek, a helyzet és körülmények zavartságánál fogva önmagukat érdemeseknek vélik és tartják beülni oda — a hová még dűdjük is csak imádkozni járt levett süveggel!!

Ez a komisz idők valódi jellege.

Avagy okvetlenül hazafiasság ma zavart csinálni; ma felbontani a társadalmi nyugodt szellemet, zavarni az egyetértést, roszvért idezni elő a társadalmi erőkben — azért mert egy pár atyafi hiúsága megköveteli?

Megbukik a kormány . . .

De hát aztán?

Ki veszi át a gyepelöt, a ki elmond-hassa, „jobb leszek, mint elődeim?”

Talán a sz.-ujvári patika párt, a két jelleműek rende; Talán a szélsőbal Némethjel Talán a ki gravitálók Pulszkyja? Talán a conservatívek Asbotja és hasonlói? Talán azok, a kik már miniszterek voltak s ismerjük őket?

Boldogok az együgyűek, — a kik ilyenekben hisznek, az ilyenektől több jót várni remélnek.

Nem foglalunk pártállást, nem is foglalozunk politikával — a ténye et soroljuk fel.

Nekünk mindegy, — de jól lássunk

a társadalomra, közművelődésre stb. háramlani vagy változás esetén lássunk több biztosítékot, a nagyobb jó iránt!

Ezt nem látjuk, ezt nem biztosítja a fennebbiek szakála.

Elítélünk — társadalmi szempontból — minden fészkelődést, a kiesinyeknek minden rugdosódását és nagyra vágyását: a bizonytalan utáni törekvéseket s ez által kockára tételét a körülmények által engedett legnagyobb jónak.

* * *

Felfordult a világ.

Ma a Sándor utcai palotában, és azon kívül a szabadelyű pártok kívül mindenik csalhatatlan, mindenik nagy, mindenik apostól és valódi honboldogító terhelte terhes!

Ama pártok kerekét hányó Puczi csigányja is csak úgy ugrál, mintha a jelen körülmények közt az ő feje volna hívva megoldani a honhazai legkényesebb kérdéseket. —

Boldog együgyűek.

A keleti zavarok sulya alatt keletkezett ezen zavarok, az ország javára reméljük rövid idő alatt elmúlik, az együgyűek száma gyérülend, az ábrándozóké kevesebb, a realis alapon állók pedig megmentik kereskedelmünket, iparunkat, az ország javát.

Ugy legyen!

(=)

A csatatérről

Maga az angol kincstári kancellár kénytelen volt kijelenteni, hogy nem tud semmit nemcsak fegyverszüneti tárgyalásokról, hanem arról sem, mért nem lehet semmit hallani az orosz-török tárgyalásokról; még Suvalov londoni nagykövet sem tud semmit, sőt maga Gorcsakov herceg is csak csodálatos meglepetésekkel áll elő, s végeredménykép csak az a tény marad, hogy az orosz sereg mindinkább közeledik Konstantinápoly felé. Egy jó forrásból eredni látszó sürgöny okát is adja az orosz diplomácia és hadvezénylet egyesült erővel keresztül vitt esel fogásának: az oroszok nem akarják ugyan mindenáron elfoglalni Konstantinápolyt, de igen is közvetlen közelében akarnak domináló állásokat elfoglalni, hogy aztán, ha a béke alku nem sikerül, rögtön bevonulhassanak a török fővárosba.

Ha csakugyan ez a tervük, akkor természetesen még egy kis ideig folytatni kell az eddigi huzavonát, mert a fő-sereg még nem jutott el Konstantinápoly közelébe, sőt azt is jelentik, hogy a gyalogság és lovasság zöme Drinápolyhoz ért már ugyan de a tüzérség és a hadiszerek átszállítása a Balkánon nagyon lassan halad.

Konstantinápolytól egyébiránt kellemetlen meglepetés várhat az oroszokra, ha a portának sikerül gyorsan szervezni és fölfegyverezni a Szulejman által megmentett 40.000 főnyi sereget. Ezzel együtt Konstantinápoly védelmére mintegy 100.000 ember áll készen, elég arra hogy az oroszok legalább is ne nagyon könnyen jussanak a török fővárosba, — ha csak valonak nem bizonyul ami iránt Londonban mindinkább gyanakodnak, hogy t. i. most már az oro-

szok és a Damad basa befolyása alatt álló török kormányfőnök összejátszanak — Európa ellen.

A Balkánon átkelt orosz sereg január végén 220 zászlóaljából, vagyis mintegy 132.000 emberből állt. Ehhez számítható még a lovasság és a tüzérség. Az ágyuk nagy része még nem ment át a Balkánon; általában a tüzérség nagyon akadályozta az orosz sereg gyorsabb előnyomulását. Az utóbbi napokban egyes orosz csapatok már eljutottak a tengerpartig s megszállták Burgast, sőt állítólag Rodostot (?) és Dedeageosot is. Ez szolgál leginkább az angol közönségnél azon gyanu megerősítésére, hogy az oroszok és törökök már összejátszanak, mert különben kisebb ellenséges csapatok jól megerősített tengerparti helyeket el nem foglalhatnának. A török hajók sokszor tapasztalt hanyagsága mellett azonban ez épen nem oly meglepő.

Egy félhivatalos tudósítás egyébiránt megjegyzi hogy az orosz főhadiszálláson teljesen értesülve vannak a Konstantinápoly védelmére török részről tett intézkedésekről, s jól tudják hogy itt oly könnyen nem boldogulnak, mint Drinápolynál. De abban biznak, hogy négy-öt napnál tovább Konstantinápolyt a törökök nem bírnák védeni.

A telephon Tordán.

Mielőtt a természettől ellesett emelegujabb csoda leírásához fogzánk, a hazaladatosság kötelességét rojuk le azok iránt, kik nekünk alkalmat nyújtottak, hogy azt megismerjük. Wernlein m. k. távirtda igazgató úr kérésünk következtében eléggé megem hálálható készséggel és szívesseggel engedélyezte, hogy a telephon gyakorlati alkalmazása Tordán bemutatassék. Grandpier Lajos titkár és Dávid Endre felügyelő urak tették meg azon szívesseget, hogy Tordára kiszállottak s a telephont bemutaták. Fogadják Torda város lakói — legforrobb hálás köszönetét.

Az egyik telephon állomás a casinóban, a másik az ó-tordai ev. ref. leány neveldeben volt, mely két pont egy rögtönzött sodronyvonallal kötött össze.

A kíváncsi lakosság két napon át szombaton és vasárnap folytonosan tömegként járult e csoda megbámulására.

Beszélgetés, felolvasás, szavallás, magán és kettős dal, valamint zene által lett a telephon próbára téve, de mind e próbát sikeresen kiállotta. A beszédben, szavallás, felolvasás és énekben a szavak tisztán érthetőek voltak, még azt is ki lehetett venni, hogy ki beszél, szavall stb.

A telephon sokkal inkább bámulatba ejti azonban azt, ki a természetan és vegytanban jártas; mert a laicus is csodálja ugyan, hogy oly távolságból, melyből ezt lehetetlennek tartotta a hangokat halja, de a távolság érzete megmarad, mert a hangok tisztán kivehetőek ugyan, de úgy hangzanak, mintha nagy távolságból jönnének, — a mint úgy is van. Az ember pedig a csodálatra méltóságot, bámulatosságot rendszeren a külső hatásban keresi.

A telephon elmélete az aczél, réz és lágú vas érintkezéséből eredő electro magnetismus alapszik, maga a telephon

pedig áll egy kis fa tölcserből melynek hosszirányában egy aczél ruda csaka van elhelyezve. Az aczélrudnak a tölcser szélesebb részére felüli végén vékony rézsodrony van mintegy kétezerszer körül csavarva. A tölcser szája fedve van, s csak a közepén van egy kis lyuk. Ezen belül az aczélrud végén egy vékony vas lemez van, a mely a legkisebb erőnek is enged és az aczélrud végét érinti. Így a hang által előidézett rezgés, lég mozgás is hozza tisztítja a vaslemezt az aczélrudhoz; a vas, aczél és réz érintkezésbe jön, s a villanyosság kifejlődik, mi által a rezgés, tehát a beszéd, ének vagy zene egy kör mozgást tesz. Ugyanis a fatölcser két oldalán két kis réz csavar van, hova a selyem burokkal elszigetelt sodrony hurrall erősítették. A hang rezgést idéző, a rezgés az elemek érintkezésbe hozása által villanyosságot, a villanyosság, a huzal másik végén levő apparátus vaslemezen ujfolag rezgést és ez a villany utra bocsátott hangot idézi elő, a mely átszűrődve halható lesz.

Midőn az illető uraknak ismételt közönetünket nyilváníttuk, azon sziveségükért, hogy a telephont nekünk bemutatták, sőt e czélból a kiutazás által még áldozatot is hoztak, megemlítjük, hogy az értelmiség igyekezett háláját a szives fogadás által kimutatni; így szombaton többten társas vacsorára gyűltek egybe a „Korona” szállodába, hol táviratigazgató ur, Grandpierre titkár és David Endre felépítés ur iránt lelkes toastokban nyilvánítták hálás köszöneteket.

Budapesti levelek

1878. Februárius 1-én.

A zenekedvelők bálvány-utczai nagytermében tartotta a jeles német költő mindkét felolvasását, melyen roppant nagy számu közönség vett részt zsufolási megtöltve a termet. Ott láttuk Liszt Ferencet kísérőivel Apponyi Albert gróffal és Mihálovics Ödönnel, Kállay Béni és nejét, Wahrmann Mórt, Harkányi Frigyes, Hoffmann Pált, Vadnay Károlyt, Tisza Lászlót, báró Liphay Bélát, Blumer orosz főkonzult, György Vilmost, Pulszky Ferenczet leányával Polixénával, Erdődi Bélát és sok másokat különösen a női világból. Bodenstedt midőn az emelvényre lépett frakkban s kis eszakkorral gomblyukában, rokonszenves taps hangzott fel mindenünnen; nemzeti színű szalagos babérszoroszuval lepte meg a

bizottság. Termete magas, ősz alak azonban az idő hajlott kora daczára nem tett kárt. Arca rozsás, szemüvegei alol barátságos szempár kandikál ki, haja simán lecsüngő, fehér állszakála van. Hangja gyenge, kifejezései egyszerűek. Élénkség csak akkor nyilvánul kifejezéseiben, midőn idézeteket fiatal hűvel emlékezetéből ad elő. Hafiz nevét egy félezredév köti hozzánk, mely azóta világ hírvé vált. A fordítások, melyek báró Hammer — Purgstall híres orientalistára és Rosenzweig Vinczére vallnak egy részben, de csak, mint Bodenstedt véli csak szaktudosok kezeibe foroghatnak, értelemmel mások csak úgy élvezhetők, ha ismerték a persa nyelvet. Jellemezte a költőt kit össze lehetne hasonlítani Walter von der Vogelweide-vel, a Minne sängerrel, ki szintén oly független volt szellemileg, mint Hafiz, kinek bordalait Bodenstedt a szabadság éuskeinek tartja. A felolvasás kiváló része volt az, midőn B. Hafiz versalak tanáról szólott. Nehány vonásban jellemezte még keleti költészet sajátosságát és azon szokásokat, melynél fogva a költők a ghazel végén rendszeren magukat szokták dicsérni — egy ilyet ide iktatunk Bodenstedt fordításában:

Der im Gesung und Melodie
Hafizens kunst erreichen will
Der gleicht der armen Schwalbe
Die dem Adler sich vergleichen will.

Beszélt továbbá a perza költészet lényegéről s az ő elve szerint irányodja ez kelet szerelmi költészetének. Példákat is hozott fel. Im egy belőle:

Oh, geth nicht an Hafizens Gras
Vorüber! Ob sich's auch erwiese
Dass er voll Sünden sank hinab
Er geth doch ein zum Paradiese.

Ezen utra magyarul a következő, melyet Erdődi Béla sikerülten fordított le:

Ne gyalázd meg Hafiz testét
S ne hagyd temetlenül,
Mert bár a bűnös örvényébe
Süllyedt, mégis üdvözü.

Hafizt elis temették. Második felolvasása szintén igen érdekes, vonzó és látogatott volt. Az orosz költészet fejlődéséről szólott.

Havadi Dózsa Géza.

Levelezés.

Aranyos-Rákos, 1878. Jan. hó 28-án.
(Folytatás.)

9) A tárgysorozat lejárván, ez alkalommal választott jegyző a gyűlésen olvasott elnöki jelentés azon passussa által, — melyben említve van, hogy a

mult évben közelebről tartott birtokossági gyűlésből a vagyon felosztás tervének végrehajtására egy 5 tagu bizottság küldetvén ki, az részvétlensége miatt nem mutatott fel pozitív eredményt — magát terhelve érzi, mint a ki azon küldöttség egyik tagja volt, s így fellőn hívta öngizolásra. — Előadja tehát, hogy a jelzett végrehajtó bizottságban mint annak jegyzője működvén, a teendők iránya felett döntő szavazatot nem gyakorolhatott s miután az értekezletről a jegyzőkönyvet felvette s azt elnök urnak be is adta, helyén lett volna, — hogy elnök az indolentia vádjá helyett azt inkább olvastatta volna fel jelen gyűlésen is, sőt nemcsak azt, hanem főleg az azzal egyidőben, hozzá betérjesztett külön véleményes jelentését is jegyzőnek, melyben elősorolta törvényes indokait, melyek miatt magát akadályozva hiszi vala a vagyon felosztásában közreműködni. Ez okon az idézett jegyzőkönyv és külön véleményes jegyzői jelentés fel is olvastatott, mely utobbinak lényege körülbelől ez: „tekintettel arra, hogy birtokos és képviselő egyik tagtárs Magyar Pál saját és érdektársai s így Felvincz és többi községek nevében is a vagyon felosztásának általában ellentmondottak, annál kevésbé fogadván el a csal: szavazattöbbséggel hozott osztályterv kulsőt, s ez iránt jegyzőkönyvileg óvást tettek, törvényre hivatkozván felölő sé tettek azokat, kik a vagyont illelnék; de tekintettel arra, hogy az érvényben levő általános polgári törvénynek a vagyon közösségről szóló 828, 833 és 841 §-a mérvadó, — különösen pedig hogy a közös dolognak a közösség megszüntetése után leendő felosztásánál a szótöbbség nem érvényes; — Az osztásnak mindenik érdektárs megelégedésére kell történni“ stb. Ehez képest: — A közgyűlés a felolvasott iratok levéltárra határozván, az eljárást tudomásul veszi.

10) A tanácskozás előbbi pontjával kapcsolatban, bizottsági jegyző tekintettel arra, hogy a közös vagyon függő sorsa jövőre is függő kérdés nem maradhat, ohajtását fejezi ki az iránt, hogy tétessék intézkedés a vagyon felöl s különösen valamely általános, közérdekű irányt s mindenesetre magasabb s nevesebb érdekeket tartva szemellett. — E feletti tanácskozás folyamán birtokos tagtárs kövendi Tekintetes Tanka Sámuel úr által a következő előterjesztés tétetett:

(Vége köv.)

Irodalom.

Beküldetett az „Önkormányzat és pénzügye,” Hegedüs Sándortól. Ára 1 frt 50 kr. E kitűnő munka az első rendű államok önkormányzat s pénzügyéről kimerítően foglalkozik tekintettel a mi viszonyainkra. — Egy a sok közül is irt „Alkotmány vagy Absolutismus“ ezim alatt egy röpiratot, ára 30 kr.

Táborszki és Pars nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten megjelent legújabb zeneművek.

A sárka csikó Csepreghy népsziművenek tíz közkedveltségű dala. 1) Tula Tiszán. 2) Életemben mindig. 3) Bujdosik a kedves rózsám. 4) Nincsen anyyi tengerszillag. 5) Csárdás kis kalapot. 6) Barna legény. 7) Ha bemegyek a templomba. 8) Tarba kendőd lobogása. 9) Ne menj el. Tul a tiszán. 10) Budapesti kis barna. Szerző Szentirmay Elemér (Németh János) Énekhangra zongora kísérettel (vagy zongorára külön) alkalmazta Erkel Elek. Ára 1 frt.

Torda-Aranyos megyének körjegyzőségek szerinti csoportosítása.

Tordai szolgabírói járás. Csűrűlyei körjegyzőség. Ide tartoznak: Csűrűlye, Szelicsse, Szelistye, M-Szilvás, Mikek, P.-Szt.-Király, Indal. Szindi körjegyzőség. Ide tartoznak: M.-Peterd, K.-Peterd, F.-Peterd, Koppánd, Szind, Mészék. Turi körjegyzőség. Községei: Túr, Bánya bükk P. Szt.-Márton, Komjászeg, P.-Csán. Alsó-Szent-Mihályfalvi körjegyzőség. Községei: Alsó-Szt.-Mihályfalva, Felső-Szt.-Mihályfalva, Keresztes, Ar.-Polyán, Sinfalva. Bágyoni körjegyzőség. Községei: Bágyon és Kövend.

Felvinczi szolgabírói járás. Harasztosi körjegyzőség. Harasztos nagy község. Sz.-Kocsárdi körjegyzőség. Községei: Sz.-Kocsárd, Sz.-Földvár, Vajdaszeg, Vermart. Gerendi körjegyzőség. Községei: Gerend, Ar.-Lona, Soós-Szent-Márton. M.-Décei k. j. Községei: M.-Décese, Alsó-Füged, Felső-Füged, Inakfalva. Mohácsi. K. Keresed, Mohács, Domboró. Hidasi. Hidas, Örményes Csákó.

Aljárjai szb. j. Aljárjai körjegyzőség. Községei: Al-jára, Kákova, K.-Oklos, N.-Oklos, Rumk. Kisbányai k. j. Kisbánya, Kisbánya havasa, Felső-füle havasa. F.-Füle, Asszonyfalva, Alsó-Füle, Magyar-Léta, Sütmege, Szurduki. Szurduk, Bikalat, Magura, Berkes, Ruba-

TÁRCZA

A jegen.

(Sport — karej.)
(folytatás és vége.)

A zene megadta a jelszót, a párok sorakoztak, két viruló sór nézett egymással farkas szemet, ezek között külön egy mással Irén és Kálmán.

Kezők egymásában nyugodott, mi villanyáramot idézett elő, szemök édes szavakat telephonirozott-némán, messze — messze a szív legmélyebb fenekébe.

A tudomány itten fényes diadalt űlt, a villanyáram leghívebben továbbította és közvetítette a kiinduló ponton át vett rezgést — ők értették egymást.

Talány a telephon, talány a szerelem. Avagy fejtse meg valaki, fejtse meg a világ legnagyobb tudossa, universalistája, a legnagyobb természet tudós, vagy pedig a bölcsész, az emberi lélek kutatója: mi a szerelem? S ezzel oly kérdést fejtett meg, mi a tudományok tetőfokára emeli őt.

Mi a kútforrása a szerelemnek?

A szépség, a jóság, a kedvesség az ügyesség? A gazdaság, tekintély, ész és tudomány!

Nem! A véletlen — a ki magya rázhatlan véletlen; jelen esetben egy lyuk a jegen, s a gavallérnak azon szerencsés szerencsétlensége, hogy bele esett.

A szerelem — a szerelem,
A szerelem hideg verem,
Bele estem, benne vagyok,
Többé ki sem szabadulok.

Ez nem adja ugyan híven vissza Kálmán sorsát; de ha ki is szabadult a jégveremből, annál jobban bele eset a szerelem vermébe. Ezért tisztelettel kérem, a nyájás olvasót; fogadja el e verset találó czélzásnak, módosítsa gondolatban tetszése szerint, mert nekem jógomban nem áll a szövegben változtatni. De térjünk a dologra.

A négyes kezdetét vette a sorok környed elegantiával közeledtek, fejlődtek, vissza mentek helyökre. Kálmán ügyes táncosnak bizonyult; hiszen már megmondtuk, hogy ügyes ember — a miért nem tud koresolyázni.

Irén a négyes közben gyöngéden előhozta a koresolyázás eseményét s tréfáson jegyezte meg, hogy hívta miszerint vele menjen Kálmán, s nem akart, ha ezt tette volna — nem esett volna el.

Kálmánnak e szavak egész valóját meg rázkodtatták. Nem tudta mire vél-

ni e kellemetlen dolog megemlítését: gunyt akart e űzni? Ez keserű guny volna, mely őt egész életére boldogtalaná teszi; s ha tudná, hogy így van, ebben a perczben ki rohanna, ki a sétét éjszakába, ki a folyamhoz, ama végzetos üreghez a jegen, hogy most önkényt vesse magát belé, hogy fagygyon be felette a jég, s midőn Irén arra koresolyázna, egy poznát lelne, azon egy czédulát, melyre fel lenne írva: „Itt nyugszik egy szerencsétlen koresolyázó, nyugossza örök álmát, hogy a te gunyodnak tárgya lehessen.“

De nem — hátha ez ügyes czélzás volt arra, hogy vele menni vele lenni mily jó, hátha azt akarta mondni: „próbálja csak meg!“ Az önszeretet ez utobbit tartotta valószínűnek, sőt igaznak, s Kálmán hirtelen így felelt: „Igaz és én önnel ohajtok menni az egész életen át.“

Irén lesüté szemeit, areza lánggal éggett, kezei remegtek Kálmániban.

Jött egyik tánc a másik után ve-gyesen. — jött végre a szünet utáni csárdás: a szerelmesek táncza.

Kálmán el volt ragadtatva, Irén nem különbben, nem tudtak már senkiről semmiről, csak egyről: boldogságukról a mely egész valójukat eláraztatta.

S mind ennek okozója mi volt? — egy lyuk, melyet a timárok hagytak a jegen.

Ha ez nincs, ha abba Kálmán nem esik bele, s e miatt nem ébreszt sajnálkozást Irén szívében, talán soha sem férközik be ide, talán egész életén át közönyös marad Irén előtt.

Oh áldott tehát a jég, mely meletget ébreszt a szivekben, áldott a timárok kik lyukakat fúrnak a jegen.

De kérlelhetetlen törvény hogy egyszer mindennek vége van; vége lett a bálnak is. De az is igaz, hogy „finis coronat opus“ — ez esetben pedig megkoronázott a dolog az által hogy Kálmán Iréntől, — már csak valjuk be, — mikor ki kísérté őt, a mama háta megett egy csókot lepott, s csak ezután kérdezte:

„Szabad remélnem?“

Mire Irén válaszolá:

„Kérdje meg a mamától.“

És Kálmán megkérdezte; a felelet „igen“ volt.

Egy év mulva, egy derült hideg téli napon nagy közönség száguldott vidoran minden irányban a jegen, a közbámulat és figyelem tárgya azonban egy ifu pár volt, kik ügyes esinos koresolyázásuk által mindenkit elragadtak. Kézen fogva együtt iramlanak tova, s a mint megtérve közelednek, felismer-jük benne Irént és Kálmánt.

Lám a női ügyesség mindenre képes.

Egres, Pusztá-Egres. Sz-lászló. Sz-lászló, Oláh-Rákos, K-Fenes, Hesdát, Oláh-Léta
Mezősgyi szb. járás. Egerbgyi k. j. Egerbgy nagyközség. Gyéresi k. j. Gyéres, Gy.-Szt.-Király. M. N. Csáni M. Nagy-Csán, M.-Szt.-Jakab, M.-Bő. Alsó-Detreheni. A.-Detrehem, F.-Detrehem, M.-Kook, M.-Örke. M.-Méhes. M.-Méhes, Velkér, Sályi. M.-Czikudi. M.-Czikud, Záh, Tohát.

Maros-Ludasi szb. j. M.-Kapusi körj. M.-Kapus, Uoaly, Gerebenes, Nagy-Ik-land, Kis-Ik-land. Oldh-Dellő. O-Dellő, Kerelő Soos-patak, M.-Szt.-Margita, M-Pete, Ujfalú, Orbó, M-Dellő. M.-Ludasi M.-Ludas nagyközség. G-Kereszturi G.-Keresztúr, M.-Kecze, Hadrev. M-Bogáthi M-Bogáth, M-Dátos, M-Lekencze. M-Szenygyeli. Szenygel, Bodon, Szakál, Keménytelke.

Topánfalvi szb. j. Bisztrai körj. Topánfalva, Bisztra, Csértés. Alsó Vidrai. Nyágra, Ponorél, Felső Vidra, Alsó Vidra. Albáki kj. Albak Szkerisora. Szeketura.

Toroczkoi szb. j. Toroczkoi kj. Toroczkó, T.-Szenygyörgy, Gyertyános, Bedellő. Aranyos-Rákosi körj. Ar-Rákos, Várfalva, Csegez, Borév, Vidaly, Lunka. Al-Szolcsvai Al-Podsága, Felső-Podsága Alsó-Szolcsva, Felső-Szolcsva. Lupsai kj. Lupsa, Sásza, Vinceza, Offenbánya, Szártos, Felső-Csóra, Muncsel, Brezest.

Ezen körjegyzőségek úgy lettek megálitva hogy azokban aljegyzői teendőkkel is megbízandó közigazgatási hivatalok is rendszeresítsenek.

Megyei és városi élet.

Torda város képviselő testületének 1878 február 2-án tartott közgyűlése.

Torda város képviselő testülete f. hó 2-án rendki vüli közgyűlést tartott, melynek tárgya volt a tekt. alispáni hivatal által sz. a. leküldött sz. a. belügyminiszteri rendelet a kisebb jelentőségű polgári peres ügyekről szóló 1877 ik évi XXII t. ez. életbeléptetésére folyó év Mártius 1-ső napját állítja meg mi ezéltől a nmgu. belügyminiszter ur a szükséges előintézkedések megtételét rendeli, el, így többek között a rendezett tanácsú városokra nézve az említett törvény 5-ik § a értelmében azon tisztviselő kiküldését kire a képviselő testület a községi bíraskodás gyakorlását bizza. A képviselő testület ezen rendeleteknél fogva Torda városában, a községi bíraskodás gyakorlására Darkó Zsigmond tanácsai főjegyzőt küldi ki, s az ezen intézkedést magában foglaló jegyzőkönyvi kivonatott a tekt. alispáni hivatalhoz felterjeszteni határozza.

H i r e k.

Tisza László közszeretben álló képviselőnk, mint értesülünk, a napokban körünkbe fog érkezni.

Heti vásárunk s a szombat nap. Az izraeliták megynkben panaszkodnak, hogy a tordai heti vásárt igénybe nem vehetik mert szombatra esik. Más városokban s helységeken szigorúan voltak tekintettel arra, hogy a heti vásárokat oly napra tegyék melyen minden vallás és nemzetiség igénybe vehetik. Söt Déesen ép az utóbbi időben a szombat napi heti vásárt más napra tették át. Tény az hogy a tordai vásárról az izraeliták a szombat nap miatt teljesen ki vannak ürve, holott egy város mint a kínáló felek, de leginkább a vásár látogatottsága követelné ezen akadály elhárítását. A képviselőt segíthet a bajon, ha akar.

A megyei tanító testület alapszabályai a főméltóságú m. kr. vallás és közoktatási miniszterium által jóváhagyó záradékkal láttattak el, s mint értesülünk az alakuló gyűlés mártius első napjaira tüzetett ki. Örvendünk ez új testületnek mely a tanítói kart me-

gyénkben egybeforaszítja s hatással lesz fejlődésünkre.

— Wagner Frigyes, Kolozsvár városának egyik legkitünőbb kereskedő polgára február 2 án jobb létre szenderült. Béke hamvaira.

— A m.-ludasi társalkodó február 16-án a br. Radák-féle udvarban táncvivalmat rendez. Belépti díj 1 frt. A marosludasi jóízű táncmullatságot ajánljuk az érdekeltek. — figyelmébe.

— A topánfalvi ismert plevnai ügyben tudósítókintól észrevételeket vettünk a czáfoló topánfalvi 10 román embernek a lapunkban megjelent iratára. Miután ezen ügy kitisztázás végett már birói kézben van, a további nyilatkozatokat beszüntetjük, a kir. ügyészség s illetőleg bíróság eljárása elé nehézségeket gördíteni nem ohajtván.

— A tordai tagosítás ügyében mult számunkban szakavatott tolból cikket hoztunk s igen ohajtanok, hogy ez irányban minél nagyobb érdeklődést keltsünk, mert tény az, hogy Tordát a tagosítás sok anyagi bajtól ovná meg s anyagilag felemelni képes volna. Vitassuk meg e kérdést, de leginkább hasunk oda, hogy a tagosítás rövid idő alatt foganatosítsassék.

— A bágyoni iskolai könyvtár javára e hó 3-án az iskola helyiségben táncvivalmat rendeztetett. A jövedelem alapját vette a könyvtárnak, mely vajha minél előbb erősödnék meg. A falusi könyvtárak érdekében ehhez hasonló időtöltéseket lehetne rendezni, mert a jövedelemmel, ha egy pár forint is, a czél előbbre van vive, ha pedig összedugjuk a kezünket, még az ördögtől sem várhatjuk, hogy rajtunk segítsen.

— A helybeli unitárius gymnasiumba az első félévi vizsgálatok a legszebb eredménnyel folytak le. A jelen volt unitárius püspök Méltóságos Ferencz József ur az igazgató T. Pálfi Károly urnak a legőszintébb elismerését fejezte ki — az eredmény felett, melyet kartársaival felmutatni képes volt. Bennünk minden ily tanügyi mozzanat nagy örömet fakaszt mert mint a püspök ő méltósága kifejezte „az emberrel való foglalkozás mestersége a legszebb mesterség, = ha eredmény van, a legszebb eredmény az.

— Az ar. pol. áni Dindár féle házas felket a tulajdonostól, mint haljuk, megyei tanfelügyelőnk 1500 frton iskolai czélra megvásárolta.

— A főméltóságú m. k. vallás és közoktatási miniszterium az aranyospolyáni községi iskola részére ez évre 330 frt államségélyt utalványozott.

— A nagyszerű adomány, melyet a volt aranyosszék közbirtokossága iskolai czélra tett, az egész sajtóban feltűnést okozott, s általa megérdemelt módon méltányoltatott. Mint haljuk, a végrehajtással, s a módoszatok megállapításával megbízott bizottság a napokban össze ül, munkálatát megkészi, úgy, hogy az a mártiusi gyűlésen előterjesszhető lesz. A jövő tanévvel a községi iskolák már ez alaplól segélyben fognak részesítettnei.

— A közböbön álló bábra — különösen nőink között — nagy előkészületek történnek. Az érdekeltség nagy s ennek felette tudunk örvendeni. A ml szomorító lehet az, hogy nem arról van szó, miszerint mily egyszerű ruhában történjék a megjelenés, hanem a pompáról, mely a megjelenést inposansá teszi, holott minél értékesebb a ruha valakin, annál nagyobb a feszesség is, annál kevesebb az időtöltés, mert drága a ruha, s annál kirivobb az ellentét s külső ember és ember között. Oly szomorú anyagi időket élünk, hogy egy báli ruhára kiadott összeg, egész erszényünket veszi igénybe, de ha valaki a Darius kincsevel bír is, nem indokolható a hiúság, hogy szebb és cifrább legyen másnál. Az olyan bálók inkább hasonlítanak, a panorámához, mint az időtöltéshez

a hol mindent csak bámulni lehet, és félni a közelségtől, nehogy baj essék a drágaságokon. Egy egyszerű creton bál mennyivel zajosabb, mennyivel kedvesebb az időtöltés mennyivel több! Nincs min aggodni, nincs mit félni, a kedély nyugodtabb, mert a bál majd nem semmibe kerül. De hogy valaki azért menjen egy bálba hogy annak hatását hónapokig érezze, legalább tulhajtott dolog. Hódjuk el a hiúságos pompát — igyekezzünk egyszerűek lenni, mert közelebb leszünk egymáshoz, a mai világban pedig erre szükségünk van.

— Megyei képviselő bizottságunk ternap közgyűlést tartott. Legfontosbb határozatát, a megyének közjegyzőségekre felosztását mai számunk hozza; a többi határozatot, térszűke miatt jövő alkalommal közlendjük.

— Telephoniada. Tegnap oly kísérlenek voltunk tanui, mely nem kevesebb feltűnést okoz, mint a villany delejes messzeszólló. Szigethi és Segesvári kereskedéséből, a „Korona“ vendéglőhez ugyanis egy spárgát huztak, mely távolság mintegy 20 ölet tesz. A spárga vége egy pléh tölcser végére feszített papíroson át volt huzva, s a tölcserbe mondott szavak a legtisztábban érthetők voltak s még pedig a nélkül, hogy a másik tölcser a fülhez kellett volna tenni. A spárga továbbította a hangelődítzte rezgést. Persze itt az a kérdés támadt: mely távolságba képes-e közvetítő erőt kifejezni?

CSARNOK

Adomákról és adoma gyűjtések.

Vándory Lajostól.

Szabadkán két zsidó alkusz összeveszett egymással — lármáztak káromkodtak piszkolták egy másat úgy, hogy a fél város ösze futott a csodára, — egyszerre az egyik alkusz mondja a másiknak: „megháljun mondanék én magának olyant a milyent még suha nem mandatt magának senkhi“ mith „thodna magha nekem mandani a mit nekem nem mandatt volna he?“ Hát azt, hogy magha bücsöletes ember? „hegy meri magha nekem azt mandani?“ „hát csak azért is mandam hogy magha bücsöletes ember,“ a becsületeséggel vádolt zsidó annyira dühbe volt, hogy nem vette észre mit mond neki Iczik pajtása.

Gusztó bátyám megy egyszer Pápáról Veszprémbe, pompás 4 lova volt befogva és még hozzá maga hajtott, utközben kérdi egy paraszt fuvarostol: „atyafi mennyi idő alatt hajtok be innen Veszprémbe?“ a paraszt váll vonitva rea kiált két gebejére, gyi te Ruzsa“ „Bimbó,“ bátyám még egyszer ismétli kérdését, — de parasztunk csak halgat. Gusztó bátyám közé vág a négy paripának, midőn a paraszt látja hogy mily gyors trappja van a lovaknak utánna kiált bátyámnak: „Megálljon az ur hó!“ bátyám megáll a paraszt oda megy és kérdi: „igy hajt az ur egész Veszprémig?“ „igen“ volt a válasz; „hát akkor négy óra alatt be ér,“ „hát mért nem mondta kend mindjárt az elébb midőn kérdeztem?“ „Hát azért mert nem tudtam hogy hogyan hajt az ur — mert lássa én még csak holnap délre ha beérek.“ — Bátyám jót nevetett s 3 1/2 óra csak ugyan be is hajtott.

Egy sváb faluba igen tudákos tanító volt, ki tanítványaival még a mithológiát is megösmertette; vizsga alkalmával össze jönnek az iskolába a plébános a jegyző és az egész löbliche kupak tanács. Tanítónk kihí egy gyermeket és mondja: „Szepi majd a mithológiáról beszélnék, — ki volt Herkules?“ „Herkules az erő Istene,“ „jól van fiam, hát Herkules feleségét hogy hivták?“ „Fraukules mondá a gyermek.“

Az 50-es években a csikszere dai k. k. Bezirksvorstand megidéz egy kozmási székelyt ki verekedés miatt volt vádolva. — A székely megjelent és a

Bachbuszár kezdi diétálni a jegyzőkönyvet. „Sie, halja magát hogyan meghinak nevetet?“ „Boeskor János instálom Nagyságát.“ „Schreiben Sie nicht „boeskor“ sondern Stieff Johan, — mit csinálta magát a másik peesületes embernek?“ „Hát én bizony adtam neki egy kis pof levelet amugy székelyesen“ Schreiben Sie er gab ihm eine Gesichtsuppe, und schreiben Sie auch „gegenw ritiges Protocol“ alig halja székely atyánkia a „gegenwärtig“ szót — közbe kiált: „azt instalom ne tessék írni“ „hát mér nem ha!“ „Hát azért irstálom mert nem gégenvertem, hanem a fején meg a hátán felelt a székely egész öszintén.

Egy Segesvárt állomásozó honvéd huszár a mult héten a következő czim alatt kapott egy levelet: „Ezen levelem a miért is Mária lányom az postán neg is füzet egy sustakot meg egy krajczárt adassék oda az én fiamnak Segesváron a szászok városában vagy penég (pedig) a hun (a hol) csak föl vagy mög löhöt találni az auszria császár fülsegének az birodalmában az 9-ik ezéred regementben, a második osztály az negyedikszázadba tanyázó közön éges (köz) huszáros honvédnek Nagy Jánosnak minnyájunk által tiszteletvel és szeretettel Marosszék közsvényes Remetéről az 1878 diki évként esztendőjében Januarius 23 napján.“

1852-ben Verona mellett nagy hadgyakorlat tartatott, jelen voltak ő felségen kívül sok koronás pot-unták. Ő felsége az öreg Radezky kíséretében végig lovagolja a hadoszlopokat, — és gyönyörködött a szép magyar ezredekben, midőn a Gyulai Eszte és Ferencz Károly ezredek előtt ellovagolnak ő felsége egész lelkesedéssel fordul Radezkyhez és fenhangon mondá: „Wunder schöne Leute“ „prächtige männer! stb.“ Radezky egész komolyan mondja: „Majestät, die gehören nicht uns.“ Tovább mennek, ő felsége szemlélt tart a huszárok fölött és öröm sugárzó arccal mondja ismét: „Wundervolle Leute, die schönste soldaten der Welt! sat.“ Radezky ismét oda felel: Majestät auch die gehören nicht uns!“ Ő felsége tovább lovagol a morva és cseh bugyos regementeket veszi szemügyre és mondá: „Aber sind das plumpe leute, garkein leben sat“ Radezky pedig fájdalmas mosolyal felel: Majestät, die gehören uns!“ Ő felsége vissza tért a főtáborba, és másnap 60000 magyar katonát bocsátottak szabadságra. Mennyivel másképpen állanak ma a dolgok, — ő felségéé mindazok kik, nem csak magyar nadragót viselnek, hanem, kik iga zi magyar szívvel bírnak. — (Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árjegyzék.

a tordai vásárra 1878. február 2. hozottí tárgyaknak

1 hectoliter: t. buza 8 frt. 50 Tavasztisztabuza frt. — Eleybuza 7 frt. — kr. rozs 5 frt. 75 Árpá 4 frt. — kr. Zab 2 f. 50 kr. Törökbuza 5 frt. 75 kr. méter mázsa széna kötetlen 2 frt. 50 kr. Alomszalma 1 méter mázsa 36 kr. Tüzifa köbméter 3 frt. 20 kr. Marhahus 1 kilogramm 36 kr. Disznóhus 1 kilogramm 48 kr. Turó 1 kilogramm 56 kr.

Bécsi Tőzsde.

1878. 5/2.

Magyar arany-járadék 92.70
Magyar) kincsiári utalvány 1 kibocsát. 116.50
Magyar) kincsiári utalvány 2 kibocsát. 111.—
Magyar kol.-vasut elsőbbség 2 kib. csát. 75.—
Magyar állami kötvény 1876. . . 68.—
Magyar vasuti kölcsön 100.—
Magyar földtehermentési kötv. . 79.75
Temesvári földteherment. kötv. . 78.—
Erdélyi földteherment. kötv. . 76.60
Horváth-Slavon földteherment. kötv. 84.—
Magyar szőlődérma váltáság kötv. 82.—
Osz. egységes államadósság papban 64.45
Osz. egységes államadósság ezüsbén 67.45
Osz. aranyjáradék 75.50
1860. állami sorsjegy 113.25
Osz. nemzeti bankrészevény . . 808.—
Osz. hitelrészevény 230.2g
Magyar hitelbank 214.30
Ezüst 103.65
Cs. k. arany 5.59
Napoleonodor 9.44
Német birod. mark 58.30
London 178.30

Felelős szerkesztő és kiadótulajd. Velz B.

H I R D E T É S E K.

VOLCZ és TÁRSA

Könyv és Papirkereskedésében Tordán kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok, egyletek magányzók, ügyvédek kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papirba kötve dús választékban. Másoló könyvek Kereskedők, Irodák sat. részére:

Román Népdalok és Balladák Moldován Gergelytől 1 frt. 20 kr. helyet csak 1 frt. o. é.

Iskolai könyvek Alsó- és Felső Népiskolák, Községi valamint felekezeti Iskolák részére is dús választékban.
Vers szemelvények Bálint Gyulától ára 25 kr.
Az Illem és Tisztesség arany szabályai ára 25 kr.

Önsegély, Orvosi tanácsadó több bonczani ábrával. Dr. Ernst L.-től ára 2 frt.
Selbsthilfe, ärztlicher rathgeber mit mehreren anatomischen abbildungen von Dr. Ernst L. ára 2 frt.

Előfizethetni – illetőleg előjegyeztetni – lehet a következő művekre:

Kálmán a Szegedi Lelencz vagy Konstantinápoly rózsája című nagyhatású regényre TIHAMERTÓL, mely a folyamatosan levő keleti háborut öleli fel és ebből meríti tárgyát, egyes füzet ára 25 kr.
mely összeg a füzetek átvételekor fizetendő.

Az Ördög fia című regény füzeteire. ára 25 kr.
Ugyan ezek német nyelven is megrendelhetők.
Továbbá Szulejka vagy a Három Gyöngye című regény füzeteire. 25 kr.
Ugyan e művek megrendelői rendkívüli kedvezmény árakon megrendelhetik azok

OLAJNYOMATU JUTALOM KÉPEIT is VÁSZONRA SZÉLES ARANYKERETBEN

megtekinthetők e képek valamint megrendelési feltételei is fenn irt könyvkereskedésben.

Haszonbérleti hirdetemény.

A R.-Egres havassábi legeltetési jog, illetőleg annak fűtermésbeli haszonvétele az 1878 évre Alsó-járásban, a szolgabírói hivatali irodában jelen 1878 évi márcziussa 10-én d. e. 10 órakor megtartandó nyílt árverésen alól irt Zárgondnok által haszonbérbe adatik.

A Kérdéselt havas a Katást. hivatalos felvétel szerint áll: 71. hold 644 □ Kaszálóból 254 hold 800 □ öl legelőből, 1162 hold 556 □ legelőből.

Árverezni kívánó a kikiáltási ár 250 frtnak 10% kát bánat pénzül előre letenni s az árverés bevégezte után azt az évi haszonbér ¼-re ki egészíteni köteles.

Az árverezési feltételek többi pontjai Zárgondnoknál Tordán bármikor, az árverés napján pedig az árverés megkezdéséig betekintheők.

Tordán február 4-én 1878.

Magyari Pál
Zárgondnok.

(1—3)

Fontos Hirdetés!

A gyomor és altesti bajokban, valamint hideglelés ellen legbiztosabb hatásának ismert

Dr. Kiesow-féle Elet-essentia

valódiilag egyedül Matherny Emilnél Gy.-Fehérvártt kapható.

(16 9— 21)

Figyelemreméltó
idegbajok- és nehézkórban
szenvedőknek
Legujabban feltalált gyógymód
Számptalan hálaíratot
mutathat fel sikeres gyógyításról
Sylvius Boas
Specialista idegbajokban
Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig
BERLIN SW.
Friedrichstrasse 22.
Levélbéli megkeresésre is.

(15—79 102)

SYLVIUS BOAS urnak
az Auxilium orientis feltalálója
Specialista idegbajokban

Igen tisztelt uram!

Hosszu évek óta idegbantalmakban szenvedek s miután e betegség elviselhetlené vált segítséget kerestem a Tiflisz odassa és Bécs leghiresebb orvosainál, kiknek rendelése azonban pillanatnyi enyhülésnél egyebet nem eredményezett.

Ekkor megismerkedtem egy emberrel, ki az előtt az enjémhez hasonló bajban szenvedett s ön által sikerrel gyógyítottott. E férfi azt állította, hogy öncsodákat művel s valóban helyre állított egészsége a legjobb bizonyíték volt. Elhatároztam tehát önhez fordulni s hála az égnek ön meggyógyított s vissza adta nekem az életet. Örömet nem bírom e felett kifejezni. Fogadja e 300 rubelt mint hállám egy kis jelét. Legyen azonban meggyőződve hogy hazámba vissza téve első dolgom leendő elismeresemet még jobb kifejezhetni.

Abamelik Joen herczeg.
Tiflisből a fekete tenger mellett